

Eso de doue ori in septimana

Joi-a si Domineca.

Pretulu pentru Austria

pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.

„ jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.

„ trei lune . . . 3 fl. v. a.

Pentru Romani'a si Strainetate

pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.

„ jumetate . . . 7 fl. v. a.

„ trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Caroliana in strada domnesca Nr. 2. Era corespundintiele la Redactiunea diurnalulu Strada „Scol'a Reale“ Nr. 6. unde sunt a se adresa tote scrisorile ce primescu administratiunea, speditiunea, etc.

Scrisori nefrancate si corespundintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiunilor au a se raspunde 10. cruceri de linia. — Unu nru singuratecu costă 10 cr. v. a.

REVISTA POLITICA.

Pest'a, 12/24 jan. 1866.

Corpulu legelativu alu Franciei se deschise in 22. jan. Publicamu mai la vale cuventulu de tronu ce lu-tienu Imperatul cu acesta ocașune. Cei ce se dedaseru a deduce d'in cuvintele de tronu d'in urma a le Imperatului Napoleone III. ca acest'a inaintandu cu etatea si-ar' fi pierdutu si d'in elasticitatea spiretului, se voru convinge cetindu acestu cuventu de tronu, ca n'au fostu pre cale drepta. Frasele gole, asecurările de amicitia, indatenate pan'acum, lipsescu cu totulu d'in acestu cuventu de tronu. Elu este chiaru si precisu. Unele punte, ce e dreptu, ar' fi pretinsu una esplicare mai chiara; precum de esemplu relatiunile cu Austria, despre cari in tempulu d'in urma diurnalistic'a sciea se spuna atate mandre si frumose. Inse pote chiar' d'in acesta retinere a lui Napoleone, nieste iertatu a trage conclusiunea, ca faimele respandite, despre intimitatea intre aceste doue poteri, suntu intemeiate. Cele ce se petrecu in Ispania, cuventulu de tronu le trece in tacere, multiemindu-se cu asecurarea, ca legaturele de amicitia intre Francia, Ispania si Portugalia, prin intelnirea personale a lui Napoleone cu monarcii acestoru tiere, s'au intaritu. Mai chiaru este acelu pasu d'in cuventulu de tronu, care se ascepta acu de multe dile ce incordare; aceea ce se stracoră pan'acum numai ca fama diurnalistica, o prochiama Napoleone francu si in modu solenu: retragerea d'in Messicu e otarita. D'in cele ce dice cuventulu de tronu despre aface-urile interne a le Imperatiei se vede, ca Napoleone inca nu afla de lipsa a largi libertatile Franciei prin concessiuni. Ori cum vomu privi acestu cuventu de tronu, elu intrece pre tote cele de pan'acum si multe sessiuni parlamentarie voru trebui se treca pana ce altulu va potè face se se dee acest'a uitării.

Avem placut'a ocașune a ne convinge, ca fratii trebuie se se intielega, ca cuvintele fratiesci nu remanu fara resunetu. Diuariulu „Reforma“ vine a constata, ca nu interese, de cari ni obrudu unii frati de ai nostri de precia, nu dorintie efemere, ne facu a ne redica graiulu si a areta fratiloru nostri de d'incolo parerile si convingerile nostre despre ei si pusetiunea lor, ci unu interesu moralu, unu interesu forte naturale si comune ori carei alte natiuni, dandu-ne prin acest'a una doveda viua ca sinceritatea sentiminteloru nostre e recunoscuta si apretiuata. Ni place provocarea, ce „Ref.“ adreseza fratiloru de d'incolo recunoscandu cu noi ca a ataca tronulu necontentitu insemeza nu numai a pune in pericolu regimulu constitutiunale, ci a espune esistintia si viitoriulu patriei unoru eventualitati cu totulu necunoscute si compromitetorie de interesele natiunei, insemna — candu Romania are in frunte-si pre Ales. Ionu — a se redica contra acelu-a, care a datu dovedile cele mai eclatante, ca-i diace la inima, ca nu traesce de catu pentru prosperarea patriei, pentru fericirea Romanilor.

Diurn. „Epoca“ impartiescescu cuprinsulu unei sciri electrice, ce Drouyn de Lhuys adresa de curundu solulu francescu la Florentia, cu privire la conventiunea de la 15. sept. Ministrulu se esterne alu Franciei amintindu in acestu telegramu ingrigirile cele fara de cauza a le Papei si ilusuniile unoru barbati de statu si foi italiene, repetiesce pre scurtu politic'a francesca fatia cu regatul italianu si alu Papei. Acesta politica luandu in consideratiune atatu nedependintia Papei catu si noua organizatiune a Italiei, a voitu, ca conventiunea de la 15. sept. se fie atare carte de legi, care cuprinde in sine drepturile si detorintiele Papei, ale Italiei si a le Franciei, — dreptu ace'a dechiara, ca Franci'a n'ar' suferi neci unu felu de vatamare seu schimbare a acelei conventiuni. La marmora respunde indata la acesta scire electrica prin unu telegramu adresatu cav. Nigra, care impartesindu-se lui Drouyn de Lhuys, acest'a se dechiara multiemitu.

„Memor. diplom.“ publica unele fragmente d'in unu discursu ce agentulu rusu Meyendorff avu cu s. Parinte in 29. dec. Meyendorff adeca plangendu-se contra preutimei polone, care ar' respandit totu felulu de barfele contra guvernulu parintescu si umanu (!) alu tiarului, Pap'a i observă, ca spre constatarea adeverului, mai bunu mediulocu ar' fi candu s'ar concede guvernulu papale a aproba unu nunciu in Petroburgu. La aceste Meyendorff respunde cu atata facu, catu s. parinte lu-provoca se se departeze numai decatu, dechiarandu-i totodata, ca de ici in colo nu va mai sta cu elu in neci o referintia oficiale seu semi-oficiale.

In camera deputatoru d'in Belgiu se esca in dilele aceste disputa asup'a unui principiu de dreptu constitutiunale. Se aminti adeca fapt'a, ca noulu rege a lasatu pre ministrii de acum la loculoru fara de-a fi supusi la alegere noua. Dumortier se provoca la regulamentul, ce se observeza in Anglia, unde in casulu schimbării domnitorului, ministrii ca membri ai parlamentulu suntu supusi la alegere noua. Brouliere sustienu d'in contra, ca ministrii cadu sub legea comune, prin urmare o alegere noua chiar' asi nu e de lipsa, precum nu e de lipsa neci o denumire noua. Intrebarea se discuta multu tempu, inse totu-si remase inca nedeslegata.

Cuventulu de tronu

cu care imp. Napoleone III. deschise corpulu legelativu in 22. jan. a. c.:

Domniloru Senatori, Dloru deputati!

Deschiderea sesiunii legelative Mi-concede d'in tempu in tempu, a Ve areta pusetiunea Imperatiei si a Ve esprime cugetele mele. Ca si in anii de mai inainte, Voiu esamina cu dvostre cestionile principali, cari intereseza tier'a nostra.

In afara pacea se pare cu totulu asecurata; pentrucă pretotindenea se cerca mediulocele de a deslega greutatile in modu amicabile in locu de a le taia cu armele.

Impreunarea flotoloru francesci si angle in acelesi porturi, au aretatu, ca relatiunile desvoltate pre campurile de resoiu, nu s'au debilitatu; tempulu a intaritu numai mai multu contielegerea ambeloru tiere.

Ce atinge Germani'a, parerea mea este a procede intru observarea unei politice de neutralitate, care fara a ne impiedeca de a ne supera seu de a ne bucura cate odata, totu-si ne lasa straini fatia cu unele cestioni, cari nu atingu directe interesele nostre.

Italia, recunoscuta mai de tote poterile Europei, si-au intaritu unitatea, strapunendu-si capitalea in centrulu peninsulei. Avemu cuventu a conta la esecutarea conscientiosa a contractului de la 15. sept. si la sustinerea inomisibile a poterii s. Parinte.

Legaturele, cari ne lega cu Ispania si Portugalia s'au intaritu prin intelnirile Mele d'in urma cu domnitorii ambeloru acestoru regate.

Dvostre ati impartitu cu Mine superarea universale produsa prin ucidera presiedintulu Lincoln, si morte regelui d'in Belgiu a sternitu compatimire unanima.

In Messicu se intaresce regimulu fundatu prin voia poporului; dessidentii, invinsi si impratiati, nu mai au capu, trupele natiunali si-au aretatu pretiulu lor, si tier'a au aflatu garantie de ordine si siguritate, cari-a desfasuratu isvorele de venitu si-au adusu comericiulu numai cu Francia dela 21 la 77 de milioane.

Precum Mi-am espresu sperarea in anulu d'in urma in privintia acest'a espeditiunea nostra se apropie de capetu. Eu Mentielegu cu imperatul Massimilianu spre a statori terminulu rechiamarei trupelor nostre, asi catu rentorcerea lor se se faca fara periclitarea intereselor francesci, pentru a caroru aperare am fostu noi in acesta tiera departata.

America de media-nopte, esindu invin-

gatoria d'in una lupta infricosiata, au restauratu unitatea de mai inainte si au prochiamatu solenu stergerea sclaviei. Francia, care nu uita neci o pagina nobile a istoriei sale, are doriri sincere pentru prosperarea marei republice americane si pentru sustinerea relatiunilor amicabile mai de una suta de ani. Atitiarea produsa in statele unite pre pementulu messicanu prin presintia armatei nostre se va lenisci vedindu sinceritatea dechiaratiunilor nostre. Poporulu americanu va intielega, ca espeditiunea nostra la care lam invitatu, n'a fostu contra intereselor lui. Doue natiuni asemene de gelose de nedependintia lor, trebuie se incungiure totu pasiulu, ce ar' engagia demnitatea si onorea lor.

Ce s'atinge de partea d'in laintru, pacea ce a domnit continuu, Mi-a concesu a cerceta Algeria, unde precum sperezu presintia Mea nu va fi fostu nefolositoria spre a asecura era-si interesele si spre a apropia razele era-si deolalta. Departarea mea d'in Francia a documentatu de altmintre, ca am potutu fi suplenitu prin o anema buna si unu spiretu inaltu. Institutiunile nostre, in mediulocu unei poporatiuni multiemite si cu incredere, suntu in lucrare. Alerele municipale s'au intemlatu in leniscea cea mai mare si cu libertatea cea mai deplina. Dupa ce prefectulu (maire) in comunitati e reprezentantele poterei centrale, constitutiunea Mi-a datu dreptulu, a-lu alege pre elu d'intre toti cetatienii. Inse alegerea de barbati inteligenti si supusi mi-a concesu mai pretotindenea, a alege pre prefectu d'in membri consiliariloru municipali.

Legea despre coalitiuni, care produsese ore cari ingrigiri, s'a esecutatu cu impartialitate mare d'in partea regimulu si cu cumpetu d'in partea impartesitoru. Clasa lucratoria atatu de inteligenta a preceputu, ca cu catu i s'au concesu mai multe usorari, spre a se consulta despre ineresesele sale, cu atatu s'a indetoratu mai tare a respecta libertatea fie carui-a si securitatea totoror'a.

Esaminarea asupra societatoru corporative au aretatu, catu de nimerite au fostu basele legii ce vi s'a propusu despre acestu obieptu importantu. Acesta lege va concede fundarea de asociatiuni numeroase in folosulu lucrului si alu prevederii. Pentru de a promovă desvoltarea acestor'a, am determinatu, ca impotirea de a se aduna se se dee la toti acci-a, cari, cu eschiderea politice vren a se consulta despre interesele lor industriali seu comerciali. Acesta impotire va fi restrinsa numai prin acele garantie, cari le pretinde ordenea publica.

Starea financioloru nostre ve va areta, ca precandu isvorele perceptiuniloru cresc, erogatiunile se miciozeza. In bugetulu nou isvorele perceptiuniloru eventualu seu straordenaru s'au substituitu prin altele noue si statornice. Legea de spre amorfisatiune, ce vi se va propune, doteza acestu institutu cu venituri determinate, si da acelor'a cari posedu obligatiuni de statu garantie noue. Ecuilibriulu bugetulu e asecuratu prin unu superplusu alu perceptiuniloru. Pentru ajungerea la acestu resultatu, a trebuit a se insarcina majoritatea ramurilor de servitiu publicu, intre altele si departamentul resoiului, cu economisari. Fiindu armat'a pre petioru de pace n'a fostu alta alternativă, de catu a scade seu cadrele seu statulu efectivu, mesur'a d'in urma nu s'a potutu esecuta, pentrucă regimentele abie aveau numerulu recrutu de ostesi.

Bunastarea servitiului postu mai multu a-lu redica pre acest'a si desfiintandu-se cadrele de 220 de companii, 46 de svadrone si 40 de baterii si impartindu-se ostesii in companiele si svadronele statornice, mai multu ni-am intaritu de catu slabitu regimentele nostre. Ca paditoriu naturale alu intereselor armatei nu m'asiu fi invoitu la aceste reduceri, daca aceste ar' fi trebuitu se schimbe organizatiunea nostra militare seu se nimicesca esistintia aceloru barbati, alu caroru servitiu si supunere Eu sciu apretiu. Sustinerea totororu oficiloru supranumerari nu periclitze nice decatu viitoriulu, si admiterea oficiloru si suboficiloru cari se apropia de terminulu pensunarei lor la servitiu civili, va restaura in scurtu miscarea regulata in avangiare. In modulu acest'a tote interesele voru fi garantate si patri'a nu se va fi aretatu nemultiemitoria catra acci-a, cari si-versa sangele pentru ea.

Bugetul lucrurilor publice si acela alu instructiunii n'au suferit nici o miciorare. S'a aratat ca e de lipsa a sustinere pentru intreprinderile mari a le statului activitatea lor fructifera, si a garantă pentru instructiunea publica impulsu-i puternic. De câte-va luni, multiemita zelului docintiloru, s'au deschis pentru tenerime 13,000 de cursuri de invetiamentu in comunitățile imperiului.

Agricultura, a facutu de la a. 1852. in coce mari progrese. Daca in momentul acest'a suferă de scaderea pretului bucatelor, acest'a este urmarea neincungurabile a prisosintiei recoltelor si nu a redicării scalei stramutatorie. Straformările economice desfasura binele publicu, inse nu se potu feri de unele perplesități si conturbări. Eu am cugetat ca ar' fi de folosu e deschide una cercetare serioasa despre starea si lipsele agriculturii. Sum convinsu, ca acest'a va aproba principiile libertatii comerciale, va oferi investiatuare pretioase si va usora studiulu mediulocelor, cari suapte de a alina doreri locali seu a realiza progrese noue.

Aventarea comunicatiunii nostre intre-nationali nu a devenitu mai langeda, si comerciulu generale, care a facutu in anulu d'in urma mai multu de siette miliarde, s'a immultitu cu 700 milioane. Nisce spirite neodihnite ar' dori in midilocu buca-stărei acesteia, ce d'in di in di crece, a impiedeca guvernulu in progresulu seu, despoiandu-lu de tota puterea si initiativ'a, suptu pretextu de a-i accelera curgerea liberala. Ele si-punu manile pe unu cuventu, pre care eu l'am imprumutatu de la Imp. Napoleone I., si confunda nestabilitatea cu progresulu. Imperatulu candu a dechiaratu necesitatea perfectiunării graduala a institutiunilor omenesci, a voitu se dica, ca numai acele schimbări sunt duratorie, cari se facu cu tempulu prin imbunetatierea moravurilor publice; imbunetati-rile aceste voru urmă d'in leniscirea pasiunilor, si nu d'in modificatiunea pré tempuria a legilor nostre fundamentali. Cu adevratu ce folosu potemu avé d'in aceea, daca in diu'a urmatoria primimu aceea, ce amu reiciatu in diu'a d'inainte. Constitutiunea d'in 1852, care s'a propusu poporulu spre primire, a intreprinsu a constitui pe bas'a echilibrului dreptu intre diversele poteri unu sistemu nationalu si cumpenitu cu intieptiune. Acest'a stă in asemene departare de la doue estremități. Cu o camera, care domnesc asupra sotei ministriloru, puterea executiva n'are vietia; ea este fara de vre o controla, daca camer'a alegibile, nu e independinte, si nu posiede prerogative legali. Formele nostre constitutiunali, cari au o analogia anumita cu ale Statuilor Unite, nu sunt defectuose, pentru-că se desclinescu d'ale Angliei. Totu poporulu trebe se aiba institutiuni corespondentorie spiretului si traditiuniloru sale.

De securu, ori care regimu si-are smintele sale; inse aruncandu Eu una privire la trecutu, mi-ap audezu, vedindu Francia dupa 14 ani respectata in afara, leniscita in intru, fara prinsu politici in prinsorile ei si fara de esilati afara de frontierele ei. De la cei 80 de ani d'in urma nu s'au discutatu de ajunsu ieoriele de regimu? Nu e mai folositoriu asta-di, a cercă mediulocele practice spre a imbunetati sorte morale si materiale a poporulu? Se ne straduimu a res-

pandă prin lumina pretotindenea invetiaturele sanetose economice; iubirea pentru ce e bunu si principiile religioase; se cercamu prin libertatea de comunicatiune a deslega problem'a grea a impartirii drepte a poteriloru productive; se nesuimu a imbunetati referintiele lucrulu atatu pre campuri catu si in oficine.

Candu toti francii, cari su-proveduti asta-di cu drepturi politice, voru fi luminati prin creștere, voru deosebi fara ustenea adevărulu si nu se voru lasa a se seduce prin teorie insielatorie; candu toti acei-a, cari traescu de pre una di pre alta, voru fi vedendu ca crescu bunetatile, ce le castiga diliginti'a, asidua atunci voru fi ei stelpi tiepeni ai unei societati, care-si garanteza bunastarea si demnitatea. Candu in fine, toti voru ajunge d'in copilaria acele principii a le credintiei si ale moralei, cari redica pre omu in ochii lui proprii, atunci voru recunosce, ca preste petrundera omenesca si preste staruintele sciintiei existe una voia pre'alta, care reguleza sorte sengerateciloru si a natiuniloru.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a publica a casei repr. d'in 20. jan. se mai verificara, parte cu unanimitate, parte dupa desbătere scurta urmatorii: Alesandru Csiky, Bartolomeu Hevessy, B. Lud. Ambrózy si B. Vojnics; dupa care urmă referad'a sectiunii VII. despre verific. celoru d'in sect. VIII. B. Lud. Simonyi si Alesandru Eöry se dechiară de verificati cu unanimitate.

Cas'a primesce opiniunea sectiunii si otaresce investigare in contra lui Car. Siklósy, tramitiendu de comisariu pre Ioane Besze. In privinti'a lui Georgiu Hertelendy cas'a recumenda investigatiune, si poftesce cetirea documintelor. Adalb. Semsey afla erori nenumerate in curgerea alegerei. Votifisarea s'a intemplatu in doue locuri; a fostu bataia; multe voturi s'au furatu, partid'a contraria a vrutu a-si da mai de multe ori protestulu, dar' nu s'au primitu nici o data. Aici nu este nimicu de investigatu, pentru ca tota ilegalitatea e constatata. Cere prin urmare nimicirea alegerii. Referintele cont. Béla Keglevich dá lamurire in privinti'a aceea, ca faptele nu-su dovedite, si afla cu cale investigatiunea. Unu dep. d'in sting'a trage atentiunea casei la impregiurarea aceea, ca votifisarea nu s'a intemplatu la doue mese intr'aceea-si chilia, fara in doue case deschilinite, cari au fostu despartite prin o strata. Elu voteza pentru nimicire. Justh inca vorbesce in intielesulu acestu-a. C. Albinu Csáky indrumaza la necesitatea de a se tiené formalitatea legala, si voteza asiderea pentru nimicire. Kacsokovics nu vede in casulu acestu-a calcare de lege, nici ca se fi fostu vatematu dreptulu alegatoriloru. Daca ar' trebui nimicite alegerile pentru batăi, atunci abié s'ar' poté consitulu cas'a, fiindu-că minoritatea totu de un'a are daten'a a se bate

si sciindu, ca prin acest'a va nimici alegerea maioritatea, totu de una ar' produce batăi.

Unulu d'in stang'a vre se se verifică deputatulu cestfunatu. Szentkirályi inca voteza pentru nimicire cu cont. Csáky si cu Justh. Lud. Vadnay admonéza cas'a se nu cada in neconsecintia. P. Somsich tiene de obligatoria precedinti'a casului de ieri si in urmarea acelei-a voteza pentru verific. B. J. Eötvös dice ca precedinti'a numai atunci oblega, candu doue casuri sunt de totu asemene. In casulu de ieri a culesu unu presiedinte voturi intr'o casa, acuma in doue case deschilinite, si acest'a e mare diferentia. Daca vomu primi precedinti'a de ieri de cinosura, si asta-di vomu verifică o votifisare intemplata in doue case, atunci me temu, ca mane vomu aproba trei votifisări d'in trei sate deschilinite. (Aplausu; aprobare d'in tote laturile.) Venindu lucru la votare, una fractiune mica d'in stang'a e pentru verific. era pentru nimicire s'a redicat' mai cu séma drept'a, dar' maioritatea nu s'a potutu observă. Luandu Patay cuventulu spune, ca asta-di nu se poté intempla votarea propusa (prin bile) fiindu-că multi d'intre deputati s'au departatu. Mai punendu-se odata intrebarea: se se verifică alegerea lui Georg Hertelendy, seu se se nimicésca? 83 au votatu pentru nimicire, era 69 pentru verific., si asié alegerea lui Hertelendy se nimicé.

Siedinti'a publ. a casei repr. d'in 22. jan.

Presiedinte: Car. Szentiványi. Notari: Dimitrievics, si Ioanovics. Se cetesce protocolulu siedintiei d'in urma. Petfiunile, ce au sositu, se strapunu la sectiunile respective. Referintele Hollan d'in sectiunea II. si cetesce insciintiarea in privinti'a alegerei lui Ant. Mocsonyi se (dep. d'in comit. Aradu), care s'a si dechiaratu de verificatu fara de vre o contradicere. Ref. Paulu Királyi d'in sect. III. si cetesce insciintiarea in privinti'a alegerei lui Dem. Ionescu (dep. d'in com. Aradu); sectiunea considera se se verifică. Maur. Szentkirályi mira de impregiurarea, ca o parte a alegatoriloru s'a infatiosiatu inarmati la votare, ce e o ilegalitate evidinte. Pentru aceea poftesce investigatiune. Maioritatea inse s'a scolaru pe langa verificatiune, si asié Dem. Ionescu se verifică.

Urmă referad'a sectiunii VII. Victoru Lukó se verifică cu unanimitate fara de vre o disputa dupa opiniunea sectiunii. B. Arminu Podmaniczky asiderea, Sectiunea considera asemene se se verifică Ioane Popoviciu Desseanu. Dupa observarea scurta si neconsiderata a cont. Ged. Ráday, cas'a primesce cu unanimitate verificatiunea. Sect. recumenda investigatiune pentru bataia templată la alegerea contelui Béla Széchenyi. Eduardu Zsedényi poftesce cetirea prot. alegerei La pofitrea mai multoru-a se cetesce si protestulu insinuatu alu partidei contrarie. Tolnay su-

FOISIORA.

Horia si Closca.

(Urmare.)

Magnatii turbati, cu voce inalta incepura a racni: Ce felu, Romanulu de la oi, acestu Oprea, se ne invetie pe noi dreptati; si apucandu pe episcopu, era pe aci se-lu arunce de susu pe ferestra, daca nu intevenia alti mai cu minte¹⁾. Episcopulu inse nu inceta de a se lupta pentru drepturile Romaniloru, panz ce in urma se vediu nevoitu a fugi d'in tiera, si a mori in dorerile essiliului.

Ast-feliu sta lucrurile pe timpulu imperatesei Mariei-Teresiei.

Unirea, precum insemnaramu, adusesse cati-va tineri de la Roma, cari vedusera acolo column'a lui Trajanu. Intornandu-se a casa, ei incepura a descepta, ideele de nationalitate. Romanii, mandri de inalt'a loru origine, incepura a crede cu taria, ca dupa dreptu, tier'a e a loru, si nu a strainiloru. Ideele prindeau totu mai adance radecini prin scóle, la care Romanii si-tramitea copli cu totu de-adinsulu, pe langa tote pedicele ce intempina d'in partea Unguriloru. Asié, Romanii, sub Maria-Teresia, si mai alesu sub Iosif, II, aveu cati-va omeni, pe catu de invetiati pe atatu de mari Romani. Insemnamu, pe langa episcopulu Klein, pe episcopulu Grigorie Maioru, care aflandu-se odinioara in visitatiune canonica in tienutulu Desiului, i se plansasera credinciosii ca n'au biserica, nici capeta locu ca se-si faca: atunci episcopulu, rapitu de spiritulu divin, si-radica manele catra ceruri si eschiamă: Dómne Dumnédieule; asié-ti trebe, daca ai datu totu loculu

¹⁾ Klein, la Laurianu, Instructiunea publica, 1861, pag. 112.

domniloru, de acum n'ai nici atata, ca se-ti radice omenii casa. Strimtoratu de inamicii sei si ai Romaniloru, Maioru se lasa de episcopia la 1782. Sub Iosifu imperatu inforia si nemoritoriulu Sincai, istoriculu. Elu era direttore alu scoloru romane d'in Transilvania, de la 1780, pana la 1792, candu lu-scósera inamicii genului romanu, si-lu persecutara apoi pana la cele d'in urma, asié in catu pana asta-di nu se scie loculu, nici anulu mórtii lui. Trei-sute scóle romane intemaiase neobositulu Sincai.

Domnindu inca Maria-Teresia, Iosifu II cercetă Transilvania la 1774, guvernulu Transilvaniei priimi ordíne se pregatésca o lege regulatoriă raporturiloru intre tieranii si proprietari.

Dupa mórtrea Mariei-Teresiei la 1780, luá frênele guvernulu fiiu-séu Iosifu II. Iosifu, indata la 1781, introduse concivilitatea universale; decretă apoi tolerantia religioasa: publica decrete favoritoare tieraniloru, precum liber'a migratiune si altele. Principiulu celu mare alu egalitătii era se se realizeze. Aceste reforme interit pe Unguri, implea de sperantie pe Romani.

In ver'a anulu 1783, imperatulu visită Transilvania. Romanii alergă d'in tote partile in calea imperatulu si-i incarcă trasur'a cu plangeri amare de asupririle ce suferia d'in partea Unguriloru; cáci, pe langa tote decretale imperatesci, asupririle totu nu voia se inceteze, si acum pare a fi cu multu mai durerose si mai nesuferite ca veri candu altadata.

In midilocu acestoru suferintie amare si reforme nepotincioase, o mica schintea potea se aprinda unu mare focu.

Unu procesu intre tieranii si administratorii dominiului Zlatna, pentru nedreptatle ce li-se facea, rescólă pe acesti Romani, desperati de a-si mai gasi drep-

tetea pe alta cale. Horia, Closca si Crisanu, se punu in fruntea loru. In scurtu rescól'a iea unu caracteru seriosu si generale: ea se intinde nu numai in Transilvania, dara pana si intre Romanii d'in Banatu si de pe Crisiu.

Romanii pradă si taia pe Unguri, amenintiandu a-i stinge pe toti.

Pretensiunile loru sunt: ca nobili si privilegiati se nu mai fie in tiera; nici iobagi se nu mai fie; toti tieranii se se faca proprietari de pamentu; toti locuitorii tierii, fara deosebire, se dea dare; drepturi si indetoriri egali pentru toti; cu unu cuventu: libertate si deplina egalitate civile si politica. Eta marile idee, sociali si politice, pentru cari se scolară si se luptara Romanii d'in Transilvania la anulu 1784.

Ren armati, neorganisati, fara capitani instruiti, parasiti de fruntasii natiunii, tieranii romani nu se potura tine lungu tîmpu in faci'a óstei imperatesci. Ei se supusera, capii loru fura tradati, si peste pucinu, executati in modulu celu mai barbaru.

Multa vorba s'a facutu, si multe cercetări mai alesu d'in partea Unguriloru, asupr'a scopulu acestei rescóle. Era unu istoricu adevratu, care scie si vre se privésca lucrurile cu ochiu filosoficu, care cunošce legatur'a logica a celoru trecute cu cele presinti, nu pote se sté unu momentu la indoála, nici asupra causelor, nici asupra scopulu adevratu alu rescólei de la 1784. Nu procesulu cu dregatorii si aredasii dominiului Zlatna; nu conscriptiunea militaria la care alergă Romanii; nu caletoria lui Horia la Vienna, nici reformele lui Iosifu, seu slabiciunea si lipsa de intielegere a guvernulu civilu si militaru alu Transilvaniei sunt adeveratele cause ale acestei rescóle. Tote acestea era incidente cari potea se grabésca si se ajute chiar, era nu

stiene și nu se ie în considerare excepțiunile facute, pentru-că protocolul e în ordine, majoritatea e lamuritu pe langa elu, și aru fi potutu face excepțiune înca de tempuru în contra partialității presedintelui, dar' n'a facutu protestu nici suptu alēgere, și pentru acēst'a consideră sē se delatureze investigatiunea și sē se verifice cont. Béla Széchenyi, și Stefanu Keglevich vorbesce în întielesulu acestui-a. Iosifu Madarász si-esprime dorerea că a pasitu candidatu în contra C. B. Széchenyi pre care elu altmintrea nu-lu cunosce; dara totu-si ca amicu fierbinte alu libertății alēgerei e în contra batâiloru și voteza pe langa investigatiune, asemenea și Ragályi. Emer. Ivanka doresce d'in stima cătra patriotulu mare sē se delatureze tōta dīspu't'a, și sē se primēasca investigatiunea. Ios. Szél vorbesce pe langa verificatiune. Thala bér dā lamuriri asupra intemplantii alēgerei, cari s'a vedutu a avē influenția a supra opiniunei casei. Poftesce verif. Bónis, dupa ce vede, că mai multi individi au fostu în adeveru împiedecati în libertatea de alēgere, poftesce invest., — dar' precum premise, cas'a e detoria cătra numele marelui patriotu cu atāt'a pietate, ca sē nu lungesca dīspu't'a. Aloisiu Wladu protesteaza în contra asertiunei lui Ragályi, că legile de alēgere ar' fi de totu rele. Elu lasa că acele suntu defectuose, dar' defectele se afla mai multu în omeni și nu în legi. Elu stimeza multu legile d'in 48, și consideră legile de alēgere și de eliberatiunea poporului ca de fundamentu acestor-u. Dar' pentru pietate cătra numele marelui Széchenyi, consideră a se delatură dīspu't'a, fiindu-că nu s'a intemplantu ilegalitate. Ne potundu-se observā majoritatea d'in scolare, s'a facutu votisare prin bile, a carei-a rezultat a fostu: 102 de voturi pe langa opiniunea sect. ādeca pe lnga investigatiune; 119 pe langa verificare. Béla Széchenyi poftesce invest., pentru că e cu potēntia, că unii numai d'in pietate cătra parintele sēu de mare adūcere a minte au fostu aplecati a vota pentru verif. Lui Samuele Bónis: i caditū bine a audī redicarea cuventului contelui B. Széchenyi; dar' e de opiniune, că cas'a, nu-si pote stramutā decisiunea în urmarea acestorū cuvinte. Madarász voiesce a vorbī, dar' nu pote de sgomotulu marge, ce se escase.

Ioane Paczolay se declara de deputatu verif. în urm'a opiniunei sectiunei. La alēgere lui Ioane Pap s'au intemplantu batāi mai insemnate în cari au si moritu cāti-va omeni. Sectiunea recumenda investigatiune; C. Béla Keglevich sē se cetasca documintele. Cetērea acestorū docum. o-au implenitū alternativē notariū sectiunei si ai casei, pana candu la 2 ore presedinte casei a dechiaratu siedintia de inchisa, amanandu pertraterea pe alta di.

Siedintia publ. a casei repr. d'in 23. jan.

Presedinte: Car. Szentiványi. Notariu: C. Ladisl. Rádai. Comisiunea permaninte a

sē dea născere unei revoluțiuni. Revoluțiunile nu nascu d'intr'unu incidentu, ci d'intr'o necesitate. Gramad'a apesariilor de seculi, ce nu mai erā de portatu: éta adeverat'a cauza a rescōlei lui Horia.

Ce se tiene de scopulu rescōlei: cine se mai pōte induoi că Horia se luptā pentru libertate, și inca pentru libertate, nu numai sociale, dara și politica și natiunale, precum se vede d'in punctele ce a tramisu elu tablei d'in Hunedōra. Elu se luptā pentru dreptulu poporului celui mai vechiu si mai asupritu alu tieriei, în contra celui mai neinfrenatu poporu aristocraticu care nu-si intemeiā tirani'a de cătu în fortia, în sabia, în cucerire. La 1784, elu proclamā cu arm'a în mana intr'o tierisiōra departata și de abiā cunoscuta a Europei resaritene, principiile, cari, preste veri-o cinci ani în urma, aveā sē triumfe în cea mai luminata și mai civilizata tiēra a apusului și a lumii. La 1784 elu cade martiru ideelor pentru cari aveā sē se lupte și nepotii lui la 1848.

Crudimi s'au comisu, ce e dreptu, mari si infricosiate, pradi, aprinderi, omoruri, d'in partea Romanilor ca si d'in partea Ungurilor, la 1784 ca si la 1848. Acēsta e trista fatalitate a totorū rescōleloru, a totorū justitiiloru popularie. Sunt dorerile nasceriloru și ale renasceriloru, sunt urmarile justitiei resbunatoriē. Considerandu natur'a desvalirii omenesci, noi plangemu mai multu de cătu ne miramu de aceste crudimi. Crudimile nōstre se comitu la 1784, se comitu în Transilvania, la marginea Europei și asupra unei aristocratice cerbicoșe și neinfrenate. Éra în Francia, cea civilizata, în urma cu cinci ani, la 1789, resturnandu-se institutiunile lumii vechie, se proclama libertatea tieranului de cătra chiaru domnii lui. Aici, resbunarea, ar' crede omulu, nu-si mai poteā avē locul: d'in

IX-a verifca pre P. Molnár, și pre Deáky. Se contīnua documintele privitorie la alēgere a lui I. Pap. (Referinte: C. Jul. Szapáry.) Stef. Anyos poftesce investigatiune. Car. Bobori condamna, ca natiunea sē se imparecheze prin sentiminte de relegiune și natiunalitate. Poftesce investig, Sigmundū Detrich observeza, că la alēgere acēst'a s'a intemplantu crime, cari trebue, a se investigā, și apoi se pote și nimici alēgere.

Investigatiunea va redicā stim'a lelei. Dupa Laur. Tóth numai a colo pote fi investigatiune, unde fapt'a d'in cari ar' urmā nimicire, nu e documentata; acē e dovedita imprēgiurarea acēst'a, și pentru aceea voteza pe langa nimicirea alēgerei; cu unu cuventu elu poftesce a se luā verificarea strictu, pentrucā numai asiē se pote suplini defectulu legiloru electorali.

Béla Perczel voteza pe langa nulificarea acesteia alēgerei, care e una d'intre cele mai scandalose, căte s'au pertratatu pana acuma.

Mai vorbescu pe langa nimicire B. Halász: éra multi insinuati au abdisu de la cuventu Procedendu la votisare cu o majoritate mare (atātu d'in drept'a cătu și d'in stang'a.) alēgere a lui Ioane Pap se nimici.

S. Bernáth se verificā cu unanimitate între vivate.

Dupa aceea a venitu pe tapetu verificarea abl. M. Lukinics. Sectiunea a afatu protocolulu neperfectu, prin urmare lu-dechiarā de nevalidu, precum și alēgere de nulificata. Sosindu inse mai tardiu contra-documinte, opiniunea sectiunii se modificā, ca sē se faca investigatiune, pentru lamurirea actelor contrarie. Dupa acēste unu deputatu în mediu a pofțitu cetērea actelor. d'in care inse numai o parte, se potura cetf, lasandu-se celelalte pre alta siedintia și inchiandu-se cea de asta-di pre la 1/2 2 ore.

Tergulu Muresiului 16. jan. s. n. 1866.

Rescriptulu pentru amanarea d'fetei transilvane d'in Clusiu — fiindcă legile pan'acum aduse se sustienū în vigore, numerandu-se între acele si art. I. d'in 1863. despre egalea indreptatire a natiunei romane și a confesiuniloru ei, — au causatu între Romani ce-va mangaiare, și cei bine preceptoru o ascriu acēst'a tiererii Romaniloru d'in diet'a d'in Clusiu intru aperarea propunerii Esc. metrop. bar. de Siaguna.

Acum au a se face alēgeri pentru diet'a d'in Pēst'a: cumca Romanii suntu detori a alege, toti cari suntu indreptatiti, credu, că dupa cele intemplate nimene nu se va indoi. Ar' fi bine candu ar' fi fostu una conferintia sēu unu congressu natiunale, unde sē se determine, care unde sē pasiesca ca candidatu, — dupa ce inse acēst'a nu s'au intemplantu este de lipsa, ca Romanii în tote cercurile alegatorie sē-si determine candidatulū sēu, sē vote-

contra, numai recunoscintia cătra generosii liberatori. Si cu tōte acestea, tieranii francesi, în locu de multiamita, chiaru în momintele eliberarii, gasira de cuviintia a resplatī boeriloru nedreptatile seculiloru. Erā o crima atunci a fi nobile, nici sesulu nici etatea nu mai aperā de resbunarea multimii. Crudimile lorū infioratorie tienu veri-o duoi ani de dile, crudimi cu cari nu se mai potu asemenā escesele tieraniloru romani de la 1784.

Noi plangemu, nu aprobamu aceste justitie, darnici potemu acūsā pre cine-va d'in poporu: nu, pentru că justitiile lui sunt impersonali ca justitia lui Dumnezeu, cum dice Victor Hugo. În locu de a acūsā cu nesocotintia, mai bine sē întrebamu si se cercetamu ca istorici și filosofi, ce voiau Romanii de la 1784, și ce voiau aceia asupra cărora se resculasera ei? Acesti tierani, acesti Romani, despotiati de tōte, goli si flamanđi, pre ale carorū fecie erā sapatē nedreptatile și dorerile vēcuriloru, selbatici de suferintie si de resbunare, urlandu si dandu pre mōrte, cu sap'a, cu cōs'a, cu securea, ce voia ei? Ei voia capetulu apesarii, libertatea și egalitatea, pana pentru toti, dreptatea pentru toti; impinsi la cele d'in urma, afara de sine insi-si, ei voiau tōte acestea prin violentia cea mai selbatica. Asiē, ei erau selbatici, dara erā selbaticii civilitatii: de-si cu furia, prin cutremuru și spaima, ei proclamā dreptatea; ei pareā a fi barbari, si ei erā mantuitori. Dara inamicii lorū ore ce voiau? Straini în tiēra, dara imbracati si satui d'in sudōrea de sange a pamenteniloru aserviti, ei insistā pentru totu ce e mai neomenescu d'in evulu mediu, pentru servitute, pentru tortura, și pentru mōrte cu chinuri; asupritori și omoritori de omeni dupa forme: acestia erau civilizatii, dara civilizatii barbariei.

die toti pre unulu si sē nu voteze nime pentru neromanu, sēu sē nu voteze pentru unu romanu, care luvoru candidā neromanii.

Acēst'a este a se face cu atāt'a mai virtosu, că-ce altmintrea neromanii daca capeta căte unu votu și dela romani, striga în lumea largā, că ei suntu deputati si ai Romaniloru, și asiē lucra în numele Romaniloru în contra intereselor acestor'a, — totu acēst'a o facu și aceia Romani, cari suntu candidati prin neromani; mai incolo dupa ce Romanii și asiē au tare putiene cercuri alegatorie, unde voru potē reesi cu candidatii lorū, ad. în dīstrictulu Naseudului 2., în alu Fagarasiului 2., în Orasiulu Hatiegu 1., în scaunulu Miercurii 2., în alu Sebesiului 1., în cottulu Solnocului cu mare necasu 1., în cottulu Dobocei pre langa o contielegere tare mare 2., — sē se contielega ca toti Romanii d'in unu cercu alegatoriu sē voteze numai pre unu individū, ca nu cumva voturile romane sē se imparta și asiē sē triumfe partitele contrarie. Dupa cottulu Clusiuului, alu Turdei, și alu Albei de diosu s'ar' impartī în căte doue cercuri alegatorie, atunci cerculu de diosu alu Clusiuului, celu de susu alu Turdei și cerculu Vingardului alu Albei inf. ar' potē esi cu ablegati romani. Nu sciu cum este lucru de în cottulu Huniadorei nu a esitu si la diet'a d'in Clusiu bateru unu deputatu romanu; acolo inca sē straduesca preotii și intielegintii romani cu comitele supremu în frunte a alege bateru unu romanu pentru diet'a d'in Pēst'a; bar. Bar. Franc. Nopcia este romanu de nascere, are în Silvasiuu fratietāti romani, este omu consideratu, și informandu-lu bine, va sta pentru unu deputatu romanu. Ce se atinge de modulu alēgerii, acēst'a se pote intemplantu prin achiamatiune, daca inse 15. alegatorii poftescu, trebue sē fie votisare individuale, — ca sā se incungiure neplacerea, ce am semtitu prin aceea, că fratii magiari în Clusiu s'au falitu că suntu alesi si prin Romani și asiē au sē lucre si în numele Romaniloru, cum au facutu Tisza și Hosszu. E de lipsa ca Romanii în tote cercurile sē poftesca votisare individuale, ādeca, sē se insinue 15 alegatorii la comisiunea de alēgere, și sē cera votisare individuale.

Mare reu este în comitate, că în sensulu legiloru d'in 1848 și dupa praca d'in 1861 precum și dupa despusetiunile facute în 1865. comitetele, cari au a lucrā în numele universitatii comitatelorū, suntu compuse fāra excepțiune mai numai d'in magiari, bateru că în tote comitatele Transilvaniei 9 d'in 10 pārti suntu Romani și numai o parte magiari; bateru că romanii în comitate au mai multe possessiuni, decātu magiarii, si de se va face numerare nepartenitoria și intielegintia adevērata a Romaniloru e mai mare, decātu a magiariiloru; asiē Romanii au a se luptā și cu comitetele acēste, cari alegu comisiunile alegatorie cu eluderea Romaniloru. Mai pre urma

Pre cari sē-i preferimu?

Negresitu că e mai bunu progresulu fāra terōre Dara fiindu acēst'a cu nepotēntia, si avendu se alēgemu între cei d'antāiu și cei de alu duoilea, noi nu ne induoimu unu singuru momentu, a ne pune în sirurile barbariloru civilisati.

Éta cum judecāmu noi pre Horia, si tōte crudimile comise în rescōl'a de la 1784.

Nu, Horia nu erā hotiu si ucigatoru; elu erā unu mare tieranu, o rara figura în istoria desvoltarii omenesci, una d'in acele anime mari cari sunt capabili a cuprinde sīngure în sine tōte dorerile secularie ale unu poporu, si tōte suvenirile lui, si tōte pātimele lui cele legitime. Rapitu de suvenirile trecutului, de darurile presintelui, de pātīm'a cea dulce a libertatii, de ur'a cea sacra a tiraniei, apuca arma în mane, toti cei asupriti i urmēza cu insufetire, și se arunca asupra strainului apesatoriu, cu mai multa pātīma de cătu intielegintia. Dupa intru adeveru Horia erā unu tieranū fāra invetiatura: mintea și anim'a lui cu atātu e mai mare, că au sciutu sē se înaltie la ideele umanitatii, si parasitu, sēu celu pucinu ne ajutatu de cei mai de frunte ai natiunii, insocitu numai de tierani, a avutu curagiulu de a se sacrificā pre sine pentru aceste idee. Eu me inchinu cu umilintia și cu respectu memoriei acestui mare tieranu, și nemoritoriu Romanu.

A. Papiu Harianu.

(Va urmā.)

este și aceea nedreptate, că unu comitatu cu 200 de mii de suflete trimete 2 deputati, Gherla cu 3000 de suflete era 2 și Cinculu mare cu 5000 de suflete era 2., ast'a inca e facuta in 1848 pentru stricarea Romanilor, precandu Ungaria este impartita in ceruri de 30,000 de suflete cari tramitu câte 1. deputatu.

Chiar' asid' reu este și censulu de 8 fl. conv. pentru fostii coloni — candu in Ungaria unu colonu, care are 4 juguri de pamentu este alegatoriu, in Trania suntu cari au 30 de juguri și nerespundindu 8 fl. conv. dare de pamentu, nu potu alege. Aceste suntu reutâti pentru romani cari au unu număr mare de coloni in comitate; aceste reutâti suntu a se stirpi, și romanii au a lucrâ pe calea legislatiunii pentru stirpirea lor.

Sê binevoti Domaule Redactoru a da locu sirurilor acestor'a in „Concordia,” era celelalte gazete romane ale transpune in colonele sale.

D. M.

Sensatiune rea in Beiusiu.

In Beiusiu a causatu o sensatiune neplacuta procedur'a d. Petru Pavelu, care fatia cu generositatea intelegintiei — de ne va concede d. T. Popu juratu sê potemu numi — inteligintia o corporatiune profesorală, cu mai multi laici respectabili — contestata câtra dsa in preser'a alegerei, indata dupa ce n'a reusitu la Beiusiu, si-au luat calea la semi-doctulu Mârkiș prot. ca sê abata cu confesiunismulu popularu de la Ceica in partea sa; și de minune! mentorii comitatului nostru ??? Bika, Markis, Zsiga*), P. Eutropu cu sateliti Abrudanu, Bordas, incepura a grohoti sub standardulu cunoscutu: mai bine calvinu decâtu unitu; și ce e dreptu a si promis partidei magiare fusiune in diu'a alegerei; inse populu e mai sanu, stâ mortisiu câtra Romanu.

D. P. Pavelu a facutu sange reu si cu aceea, câ basatu pre clevețe, a insinuat uritu pre zelosulu notariu Nicolau Popu la sedri'a comit. sub cuventu că acest'a s'ar fi falitu: că de va veni P.P. la Ceica, unde acum unu romanu e sê fia alesu cu aclamatiune lu-va pusca; sedri'a, firesce, in lips'a de ori ce proba a dechiaratu caus'a finita sub dat. 4. jan. a. c.; acuzari de aceste suntu numai testimoni de paupertate pentru resp., cari ne facu de risu inaintea străinilor.

Mai audimu si aceea cumca partisanii lui Véghs G. d'in Beiusiu agiteza in contra lui Romanu pre la Ceica; ni se pare că si d. V. ar' vrê sê nu reasa neci unu ablegatu romanu d'in Biharia, ca sê intunece cumva renumele Dsale!

P. M.

ROMANIA.

Adunarea Electiva a României.

Siedinti'a publică d'in 20. dec. 1865.

Presiedinti'a d. Manolache Costache.

Procesulu verbalu si sumariulu siedintiei precedente se aproba.

Se comunica adunarii:

1. Adres'a d. deputatu Evdochim Ianov, prin care face cunoscutu că, d'in cauza de bóla, nu a potutu asistâ la adunare.

Adunarea ia actu de acest'a.

2. Cererea de concediu a d. deputatu I. Anusu, pentru neaparate trebuintie.

Se acorda de adunare.

3. Doue adrese ale d. ministru de finance, relative la cererea de pensune a d-ei Maria Conig, si d. Dimitrie Serbanescu.

Se tramite la comisiunea respectiva.

4. Incunosciintierea comisiunei budgetare, câ s'a alesu de presiedinte D. Ch. Tell si secretari d-nii C. Racovitia, si I. T. Bratasiaru.

D. N. Pêclénu. Domniloru art. 4 d'in regulamentul nostru dice ast-felu (citesce). Dati-mi voe, dloru, a ve incredintia câ nici o data nu me voi pune sub scutul acestui articolu, spre a atacâ nici o persóna, câ-ci acest'a nu intra in principiile, in obiceiulu și creșcerea mea.

Dela 1857, de cându sunt deputatu, pana asta-di tota lumea scie care a fostu conduita-mi câ-ci nu am datu ocașiune nimeni a se plange contr'a mea. Eu n'am facutu de câtu a pazi detoriile mele de deputatu si a aparâ drepturile tiei mele, ast-felu cum eu le-am intielesu.

Ast-felu am procedatu si in adunarea trecuta si in adunarea acest'a de cându suntemu cu totii. Ve iau marturi pe toti.

Mai multe voci. Asié e.

D. Pêclénu. (continuandu). Suntu doue, trei dile, dloru, de cându unu prefectu, unu inaltu functionariu alu Statului, a venit la mine a casa si mi-a aretatu unu biletu alu unui d. Caliman prin care l' insarcina cu misi'a de secundantu impreuna cu unu altu domnu capitanu, al-caruia nume nu-mi vine in minte, provo-

*) D. Zsiga precum se vorbesce de comunu, in Rabagani a disu că va didi beserica, numai sê stbe cu P. P. mare lucru more hei!!!

cându-me la duelu pentru opiniunile ce am emisu ca deputatu in adunare, pentru câ am aperatu onorea acestei camere.

Mai multe voci. Numesce-i!!

D. N. Pêclénu, (continuandu). Acele persóna suntu d. prefectu de Ilfoy, Mihailu Marghiloman, care a venit in persóna la mine a casa, si cea-lalta care n'a venit si despre care se vorbiâ in biletu era d. capitanu Scheletu; ast-felu fui provocatu a me bate in duelu cu pistolulu, numai pentru câ am disu aci, câ dnii frati Caliman au facutu o banca in Craiova. Eu i-am respunsu d. Marghiloman, fiindu câ am creditu câ regulamentul mi-da dreptulu sê-mi dau opiniunile mele liberu in adunare, câ eu nu numai nu am atacatu persóna d. Caliman, dar câ am vorbitu in cestiune, pôte, mai putinu de ce'a ce au sustienutu alti colegi ai mei.

Dar' ce se intemplâ, domnule presiedinte si dloru deputati? asta-di, venindu la adunare, in usia, cându am pusu piciorulu pe scara in faci'a santinei in faci'a jandarmilor, fiulu dlui Calimanu, functionariu telegraficu, me lovesce, trage sisulu ca sê me strapunga si daca nu i-a-si fi respunsu cu tarie, cu ajutorulu unui bastonu ce am avutu in mana, a-si fi fostu victim'a loru chiar' la usia adunarei.

Acesti doi individi, candu am datu semnul de alarma, s'a pusu in birja si au fugitu, si daca vizi-tulu meu nu i-ar' fi urmaritu, si nu i-ar' fi prinsu in Caldariu, cu ajutorulu a mai multoru persóna, de siguru câ ar' fi scapatu.

Am voitu, dloru, sê ridicu acestu incidentu, ca sê scie tier'a in ce pusetiune suntemu noi. Acest'a e unu nenorocitu incidentu care sê asemena cu unu altulu, mórtea dlui Catargiu, presiedintulu consiliului de ministri, la port'a acestei adunari si care a lasatu o lasatu o trista impresiune in tiera pana asta-di, necunoscutu-se inca faptuitorulu. In acest'a pusetiune suntemu si noi asta-di, dloru, deputati, pentru câ avemu curagiulu opiniuniloru nôstre.

Acestu incidentu am voitu sê-lu supuiu colegiloru mei tuturoru, si mi pare reu câ nu sunt dnii ministri presenti, ca sê póta vedê gravitatea casului.

D. M. Costache, presiedintele adunarei. Dloru, cu cea mai adanca intristare si indignatiune, am luat cunosciinta despre acestu actu de barbarie care s'a comis in contr'a dlui deputatu Pîclénu. In adeveru, dloru, n'am potutu sê fiu nesimtitoru la acestu atacu, care s'a facutu unu-a d'in membrii adunarei; câ-ci, dloru, demnitatea adunarei o privescu ca insu-si demnitatea mea proprie (aplaude).

Dloru, o dicu cu cea mai vie emotiune, ori care ar fi opiniunile dvóstre, sê pôte câ eu sê diferu de ele, dar', indata ce acele opiniuni se prefacu in unu votu alu majoritatei camerei, eu, dloru, in calitatea mea de presiedinte alu adunarei, me privescu solidariu cu acelu votu alu dvóstre (aplaude prelungite).

Indata, dloru, ce am luat scire de acestu accidentu, am adresatu o scrisóre dlui presiedinte alu consiliului ministriloru, prin care l'am rogatu sê ia cunosciinta de acest'a scandalósa fapta, sê vie in persóna inaintea dvóstre ca sê declare câ va luâ mesure energice, pentru a da satisfacere adunarei întregi. — (Aplause repetite si prelungite.)

D. Tell. Dloru, incidentulu de asta-di e tristu si e tristu pentru noi toti. Nu suntu la nici o indoiela, câ, dupa midilócirea ce a facutu onor. nostru presiedinte, pe care lu stimezu forte multu, — nu sunt la indoiela, dicu, câ guvernulu va luâ mesure energice spre a pedepsi pe acei cari au indrasnitu sê atace natiunea, in persóna unui deputatu alu ei. Dar', dloru, guvernulu ori ce mesura ar' luâ, nu scimu daca ar potê sê opréca asemene incercari, care, d'in nenorocire, vedemu câ se practicâ. A-si propune, cu voi'a dv., dloru deputati, se rogâmu pe onor. D. presiedinte ca sê modifice regulamentulu âdeca, ca sê ne dea voe sê venimu aici armati; (semne de aprobare) ca-ci, candu e vorba de viet'a omului, fie-care are dreptulu a se aparâ; si daca unu individ u a potutu cutezâ sê traga sisulu chiar' la usia adunarei; daca, precum ne a spusu d. Pîclénu erâ aprópe ca acelu sisu sê fie implantatu in peptu-i, de nu s'ar fi feritu, nu sciu ce reparare ar mai fi potutu face guvernulu cându nenorocirea ar fi urmatu. — De ace'a trebuie ca guvernulu sê ne lase sê venimu aice armati; sê ne lase a ne pune in stare de legitima aparare, si apoi, Ddeu cu noi, fie ce o fi!

D. C. Boerescu. Credeti-me, dloru câ abie potu sê vorbescu in acest'a cestiune, atâtu peptulu mi-e apasatu de emotiune. Noi, dloru, reprezentantii tiei, cari suntem chiepati a lumina pe M. Sa, si pe guvernulu, M. Sale, asupra imbunatatiriloru reclamate de natiune, éta-ne espusi la fie care pasu, la atacuri ascunse espusi, ca d. Pîclénu, a fi asasinati (emotiune). — Measurele propuse de d. Tell nu suntu destulu de asiguratorie; si apoi fie-care d'in noi avemu dreptulu, fâra sê nîlacórde nimeni, de a veni armati pentru a respinge forti'a cu forti'a (aprobari). Credu inse câ trebuescu luata mesure multu mai energice decâtu aceste. — Ar' fi utilu socotescu, ca biuroulu in intielegere

cu guvernulu sê ia mesure ca, de aci inainte, fie care reprezentantu alu tierii sê aiba chiar' acasa la densulu unu agentu alu puterii publice. Afara de acest'a, viati'a nôstra nu va fi in sigurantia pana ce nu vom fi pusi in pusetiune de a nu se cunósce voturile nôstre, pana ce nu vomu dobândi votulu secretu (aplaude prelungite).

Nu mai ast-feliu vomu fi siguri de viet'a nôstra! numai ast-felu vomu pune pe cei ce au resbunari de satisfacutu in imposibilitate d'a atacâ individualu pe deputati; numai ast-felu vomu pune in posetiune de a veni in trupa, de voru voi sê ne atace pe toti de o data. Pana ce dar' nu vomu dobândi votulu secretu, independenti'a adunarei, in fapta, numai pôte esista. (Sensatiuni; aprobari).

D. C. Aricescu. Tocmai acest'a am voitu sê dicu si eu. Dvóstra, dle presiedinte, dupa art. additionalu, aveti dreptulu si trebuie sê cereti modificarea regulamentulu in privinti'a acest'a, ca sê nu mai fimu espusi, pentru câ avemu curagiulu opiniuniloru nôstre, sê fimu asasinati si sê lasamu pe drumuri familiile nôstre.

D. M. Costache, presiedintele adunarei. Eu nu potu de câtu a repeti incredintiarea ce v'am datu mai d'in nainte, câ totu ce suntu in dreptu de a face, voi face pentru respectarea demnitatii adunarei.

Se trece apoi la ordinea dilei.

D. D. Zaharia si Tacu, deputati noi alesi, depunu juramentul constitutional.

Se procede la alegerea unui vice-presiedinte alu adunarei, in loculu dlui Melegu, dimisionatu, alesu este: N. Pâclénu.

D. N. Pâcleanu. Dloru, inca de la inceputulu sesiunii, candu adunarea erâ chiamata a-si alege presiedinti, eu unulu, de la acesta tribuna, v'am rogatu a nu-mi face acest'a onóre; adi inse nu potu de câtu multiami adunarei, fiinducâ credu câ acest'a alegere este o manifestatiune contra infamului faptu ce s'a comis adineauri.

D. C. Boerescu. Dloru, fiindu câ vedu câ reprezentantii guvernului sunt acum de fatia, socotescu câ adunarea trebuie sê si-completeze cerinti'a sa de adineauri. Am disu, domniloru, câ mesure energice trebuescu luata spre a numai fi espusi la violintiele la care a fostu espusu alta data unu omu de Statu eminentu. Pentru acest'a am disu câ votulu nostru de aci inainte cata sê fie secretu, spre acestu scopu dar', trebuie ca adunarea, sê aléga o comisiune care sê infatisieze Domnitoriului.

D. M. Costache, presiedinte. Me iertati, dle Boerescu, dv. sunteti afara d'in regulamentul.

D. Boerescu. Eu credu, dloru, câ regulamentul ne permite a constitui comisiuni care, mergendu la Domnitoru, sê-i espue diferitele nôstre dorintie.

D. Presiedinte. Bine voiti, dle Boerescu, a-mi indicâ articolulu d'in regulamentul pe care ve intemeiati.

D. Boerescu. Vedeti art. 122. care la aliniatulu finale dispune (citesce). Ei bine, pentru cea d'antâia di solemna, ori care ar' fi, in care adunarea va numi comisiune pentru a felicitâ pre M. S. Domnitorulu, acest'a comisiune vomu insarcina-o a cere de la M. S. asigurarea vietiei nôstre prin acordarea votulu secretu. (aplaude unanime.)

D. Generalu Florescu, ministru de interne. Dloru, intielegu emotiunea celoru mai multi d'in dvóstra, (voci in adunare: a tutororu) in urm'a unui faptu regretabile. Eu, indata ce am auditu despre acest'a, am alergatu aci. Acum, totu ce ve potu spune, ca guvernulu este, dloru, câ vinovatii suntu arestati, câ procurorulu face instructiunea si câ culpabililoru li se va aplicâ pedéps'a ce o merita dupa lege; dvóstra, prin urmare, dloru, poteti fi lenisciti.

Se trece la ordinea dilei.

Dupa citirea raportulu comisei verificátore, nevindu-se nici o contestatiune, se proclama deputatu D.D. V. Zaharia; G. Teodoru si N. Tacu.

D. M. Costache, presiedintele adunarei. Dloru, amu onóre d'a ve incunosciintia ordinea dilei pentru sectiuni, ca sê se comunice fie-careia sectiuni in parte.

Eta acest'a ordine de di.

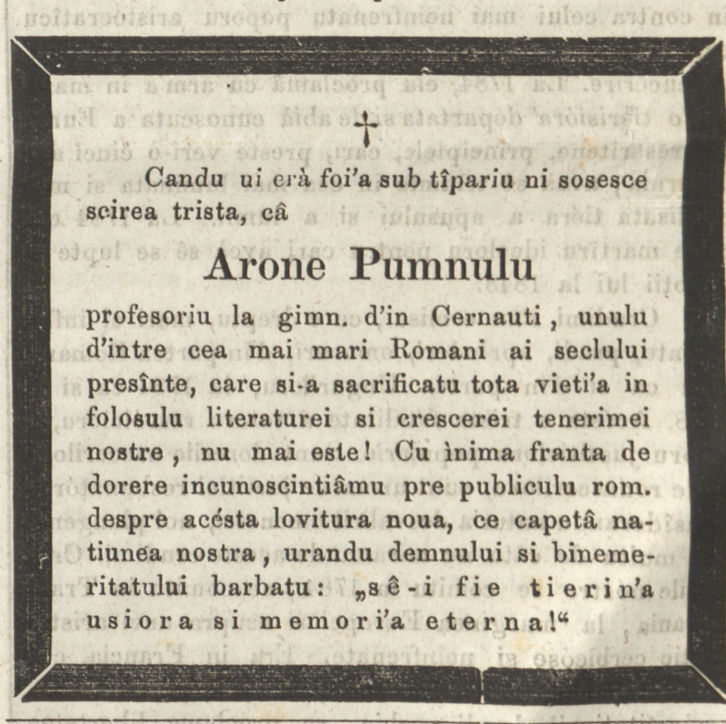
1. Proiectulu de lege pentru darea in sarcina si raspunderea comunelor a implinirii totalului contributiuniloru directe pe termenul de cinci ani.

2. Idem pentru modificarea art. 4, 5 si 83 d'in legea comunală.

3. Idem pentru concesiuinea apelor minerale de la Slanic.

4. Idem pentru garantarea si executarea tocme-liloru de lucrari agricole.

Adunarea se inparte apoi in sectiuni

Proprietariu si editoriu: Sigismundu Pop. Redactoru respundietoriu: Alesandru Romanu.